

3. OLDAL
AZ ERDŐSÍTÉS
TÁMOGATÁSA

4. OLDAL
FOLYAMATOS
FEJLESZTÉS
MINDEN IDŐBEN

6. OLDAL
TAKARMÁNY-
SZÁLLÍTÁSI
TÁMOGATÁS

Interjú

A NEHÉZSÉGEK ELLENÉRE IS FONTOS AZ ELŐRELÉPÉS, AZ AGRÁRGAZDASÁG FEJLŐDÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

Mi az agrárágazat szerepe a nemzetgazdaságban? Milyen gondokkal kell most megküzdeniük a gazdálkodóknak? Milyen sürgető feladatokat kell megoldani az agrárszektor értékeinek megóvása és további fejlődése érdekében? Miként lehet segíteni a mikro-, kis- és közepes agrárvállalkozásokat? Hogyan kapcsolódik egymáshoz a támogatáspolitikai, a finanszírozási és a kezességvállalási rendszer? Ezekről beszélgettünk **Jakab Istvánnal**, a *Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ)* elnökével, a *Magyar Országgyűlés* alelnökével.

Beszéljünk az ágazat nemzetgazdasági szerepéről.

Az agrárszektor stratégiai pozíciót tölt be a nemzetgazdaságban. Az élelmiszer-gazdaság (a mező-, az erdő-, a halgazdaság és az élelmiszeripar) meghatározó szerepet vállal a gazdasági növekedésben, a GDP előállításában. A koronavírus-járvány idején is bizonyította, hogy a hazai és külföldi kiszolgálásában, a foglalkoztatásban, a vidéki térségek megőrzésében, a külkereskedelmi forgalomban meghatározó szerepet játszik. Az elmúlt évek visszatekintve összességében megállapítható, hogy a hazai agrárrium számottevő fejlődésen ment keresztül. A termelés mértéke és az agrárszektor kibocsátása érzékelhetően bővült, dacára annak, hogy néhány nehéz év is mögöttünk áll. A nemzeti és az uniós támogatásoknak, a gazdálkodók és a hitelezési rendszer teljesítményének köszönhetően az élelmiszertermelés pénzügyi, finanszírozási helyzete is sokkal stabilabbá vált. Napjainkban azonban az agráriumnak újabb nehézségekkel kell szembenéznie, komoly erőfeszítésekre van szükség, hogy megőrizze nemzetgazdasági és társadalmi szerepét, illetve kiaknázzhatók legyenek az ágazatban rejlő lehetőségek.

Mi jellemzi a mezőgazdaság mostani folyamatait?

Milyen kihívásokkal kell megbirkóznia?

A magyar agrárszektor az elmúlt közel két évben különösen nehéz időszakon megy át. A COVID-19 járvány az élelmiszertermelésre is kedvezőtlen hatást gyakorolt, megpróbáltatások elé állította az ágazat szereplőit. Ehhez az elmúlt bő egy évben újabb problémák kapcsolódtak. Súlyos fagykár, állategészségügyi gondok, az input-beszerzést és a termékértékesítést megnehezítő és költségesebbé

JAKAB ISTVÁN

**A FEJLŐDÉST SZOLGÁLÓ
TERMELÉSI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI
RENDSZER MEGŐRZÉSE,
MEGERŐSÍTÉSE ALAPFELADAT**

tevő nemzetközi méretű logisztikai feszültségek mutatkoztak. A világpiaci folyamatok itthoni megjelenése nyomán, már 2021-től drasztikus energia és műtrágya áremelkedés következett be, a takarmányként és élelmiszerként is felhasználásra kerülő növényfélék ára is kiugró mértékben nőtt. Ez év februárjában pedig a szomszédunkban háború tört ki, annak következményei még beláthatatlanok. A háború nyomán további nagymértékű energia és műtrágya áremelkedés sújtja az ágazatban tevékenykedőket. Ugyanakkor a szó szerint pusztító 2022. évi aszály következményeivel is számolni kell. Nagyon komoly termés kiesés tapasztalható például a kalászosok, a kukorica, a napraforgó esetében. Az állattenyésztés ráfordításainak több mint hatvan százalékát elérő takarmány-, illetve energia- és bérköltségek ugrásszerű emelkedése a sertés- és baromfi szektorban, valamint, a szarvasmarha-tartásban is komoly pénzügyi-finanszírozási gondokat okoz. Az emelkedő mezőgazdasági és energiaárak az élelmiszeriparban ugyancsak széleskörű rentabilitási feszültségekkel járnak. A mostani nehézségek várhatóan az előttünk álló időszakban sem enyhülnek. Az agrárszektor szereplői halmozódó veszélyekkel szembesülnek: az időjárás anomáliák, a beszerzési és ellátási láncok akadályozásai, a logisztikai problémák, a termelési költségek megugrása, a jövedelmi viszonyok átrendeződése, a folyamatban lévő beruházások elhúzó-dása, a fogyasztási szokások változása, a vendéglátás megtorpanása, az exportpiacok nehezebb elérhetősége.

Milyen lépések történtek a helyzet kezelésére?

Az agrárium gyors és hatékony megsegítésére 2022 júliusában létrejött Aszály Veszélyhelyzeti Operatív Törzs azonnali intézkedések bevezetéséről döntött. Ezek között szerepel a hiteltörlesztési-moratórium lehetőségének biztosítása a mezőgazdasági vállalkozások számára; támogatott hitelek igényelhetők; gyorsabb és rugalmasabb lett a biztosítói kártérítési folyamat; a tömegtakarmányok esetében többmilliárd forintos szállítási támogatási keretet határoztak meg; az állami öntözőművek megnövekedett energiaköltségeinek támogatására is lehetőség nyílt, és az is fontos, hogy a termelők újból benyújthatják kérelmeiket rendkívüli vízhasználati igényükre.

Milyen további eszközökkel lehet még segíteni a gazdákat?

A jelen helyzetben a legfontosabb feladat az értékmentés és a termelőkapacitás megőrzése, legfőképpen a tenyészállatok esetében. Az energia- és takarmány árrögzítés következményeinek elviselésében segíteni kell az állattartókat. A komoly veszteségeket elszenvedett növénytermesztés őszi újraindításában is könnyíteni kell a gazdálkodók helyzetén. E lépések a mezőgazdasági termékeket feldolgozó villamosenergia-igényes élelmiszeripar talpon maradásához is elengedhetetlenek. A forráshoz jutásban minden eszközzel segíteni kell a gazdálkodókat. Fontos lépés volt a hiteltörlesztési moratórium meghirdetése, de az is elengedhetetlen, hogy a gazdálkodók hitelezése hosszabb távon is biztosított legyen. Elkerülendő, hogy azok a gazdaságok, amelyek beléptek a moratóriumba, esetleg rosszabb hitelminősítést kapjanak. Szükséges a nemzeti kárenyhítési rendszer kiterjesztése, illetve a nemzeti támogatás mértékének átmeneti emelése a tenyészállat-állomány fenntartása érdekében.

Az agrárium hosszú távú fejlődését milyen lépések alapozhatják meg?

Már a koronavírus járvány rávilágított arra, hogy az élelmiszerekhez való hozzáférés nem automatikus. Az orosz-ukrán háború követke-

ményei, illetve az aszály miatti termés kiesés ugyancsak egyértelművé tette, hogy az agrárágazat a stratégiai biztonság miatt is kiemelkedő jelentőségű: a fejlődését szolgáló termelési és együttműködési rendszer megőrzése, megerősítése alapfeladat. A mostani nehéz helyzet is azt mutatja, hogy az ágazat hatékony és versenyképes fejlődéséhez, a hozamok és a jövedelmezőség növeléséhez több változásra is szükség van. A teljesség igénye nélkül: az egészséges, természetes élelmiszerek előállítására és az önellátás minél magasabb szintjére célszerű törekedni; alkalmazkodni kell a klimatikus viszonyok változásához; nagy hangsúlyt kell helyezni a termőtalaj minőségének megőrzésére, a talajművelés és a vízháztartás javítására, a vízgazdálkodás és az öntözés fejlesztésére; a 21. századi technológia alkalmazása és a precíziós gazdálkodás kiterjesztése, alapkövetelmény az oktatás és a gazdálkodói tudás megújulása is; a megkezdett generációváltást folytatni kell stb.

A finanszírozási és hitelezési háttér hogyan segítheti az agrárszektor továbbélését?

Az agrárium magas tőke- és forgóeszköz igénytel működik, amelyet a gazdálkodók számottevő részben hitelből finanszíroznak. Így van ez a termelés és a beruházások esetében is. A gazdálkodók sok extra kockázattal (például időjárás és piaci kiszolgáltatottság, a termelési folyamat bizonytalanságai stb.) néznek szembe, amire a háborúval összefüggő kalkulálhatatlan kilengések is ráakodnak. Gyakran gazdálkodási, pénzügyi és finanszírozási szélsőségek adódhatnak, feszültségek jelentkezhetnek az élelmiszer-előállításban. Sok gazdálkodó limitált hitelfedezettel rendelkezik. Így nagy hangsúly helyeződik a kiegyensúlyozott agrárfinanszírozás segítésére, a hitelkamat- és kezességi díjtámogatási elemekre. A közelmúltban bebizonyosodott, hogy üzleti és kockázati szempontból a finanszírozással foglalkozó intézmények számára az agrárvállalkozások megbízható és vonzó partnerek. A járvánnyal sújtott hónapokban is megmaradt a bankszektor bizalma az agrárium finanszírozása terén, a gazdálkodók talpon tudtak maradni a válságban. Alapvető, hogy a hitelintézetek - noha érzékelik, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar több szegmense is fokozódó gondokkal szembesül - a jelenlegi időszakban se kételkedjenek az agrárium hitelezését illetően. Meg kell nyerni a bankokat, hogy továbbra is partnerek legyenek az agrárium hitelezésében és így közreműködjenek az elengedhetetlen változások (például a vízgazdálkodás fejlesztése, a precíziós gazdálkodás kiterjesztése, az energiahatékonyság és a termelékenység javítása stb.) megvalósításában.

Mi lehet a kezességvállalás szerepe?

Az erre vonatkozó adatok is igazolják, hogy az agrárgazdaság hitelezésében, finanszírozási feladatainak megoldásában egyre nagyobb szerepet tölt be az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása. Az előttünk álló nehéz hónapokban a kormányzati lépések mellett az AVHGA is kulcsszerepet játszhat a bankok agrárhitelezési affinitásának megőrzésében. Kedvezményes kezességvállalása segíti, hogy a kisebb gazdák (például őstermelők, egyéni vállalkozók) is hitelhez jussanak, a vidék gazdasága és társadalma épségben vészelje át a jelenlegi súlyos gondokat. Így olyan gazdálkodók is finanszírozáshoz juthatnak, amelyek nem, vagy csak részben rendelkeznek a bankhitelhez szükséges biztosítékokkal. A bankok az AVHGA közreműködésével biztosítva látják kihelyezett hiteleik visszafizetését. Az alapítvány a mezőgazdaság megújulásában is komoly feladatot láthat el, például közreműködik a Vidékfejlesztési Program pályázati projektjei banki hitelezésének és sokrétű finanszírozásának megoldásában.

Finanszírozás

KEDVEZMÉNYES AGRÁRHITEL-KONSTRUKCIÓK AVHGA KEZESSÉGVÁLLALÁSSAL

A KAVOSZ közleménye szerint már elérhető az **Agrár Széchenyi Beruházási Hitelprogram MAX** hiteltermék, amelynek futamideje tíz év. A hitel a teljes futamidőre rendkívül kedvezményes fix, évi 1,5 százalékos kamaton vehető igénybe. A fenntarthatóságot és a technológiaváltást célzó beruházások esetében a kamat mindössze 0,5 százalékos évente. A kamat, a kezelési költség és a kezességi díj támogatása az ukrán válság miatt az Európai Bizottság által bevezetett átmeneti válság támogatási jogcímen vehető igénybe. Ez tehermentesíti az elsődleges mezőgazdasági tevékenység támogatására rendelkezésre álló szűkös csekély összegű egyéni és országos támogatási keretet. A hitelhez az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) 80 százalékos mértékű kezességvállalása kapcsolódik, - ha a támogatási jogcím engedi - 0,06 százalékos éves díj mellett.

Az Agrárminisztérium adatai szerint 2022. szeptember elejéig a termelők mintegy 1,3 millió hektár szántóra és ültetvényre jelentettek be aszálykárt. A szárazság és a csapadékhiány a tavaszi vetésű kultúrákat különösen súlyosan érinti, illetve az állattenyésztők

takarmánybázisát is veszélyezteti. Ezért az Aszály Veszélyhelyzeti Operatív Törzs javaslatára a kormány az aszályt elszenvedő agrárvállalkozások számára lehetővé teszi kedvező kamatozású, szabad felhasználású folyószámlahitel felvételét. Ez azt célozza, hogy a termeléshez szükséges inputanyagok (például üzemanyagok, műtrágyák stb.) robbanásszerű költségemelkedése miatt amúgy is nehéz helyzetben lévő gazdálkodók napi működését ne lehetetlenítsék el az aszály pénzügyi következményei, a mezőgazdasági termelés további finanszírozása biztosított legyen. A kormányhivatalok által igazolt aszálykárral sújtott növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók, illetve valamennyi állattartó gazdálkodás újonnan felvételre kerülő Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahiteléhez az Agrárminisztérium legfeljebb 14 százalékos mértékű kamattámogatást biztosít. Mégpedig úgy, hogy a felvett hitelek éves kamatterhe 3 százalékos legyen. A szóban forgó támogatás a tervek szerint a legkésőbb **2022. december 31-ig** megkötött új hitelszerződések esetében nyújtható. A hitelekhez való hozzáférést az AVHGA készfizető kedvezményes kezességvállalása segíti.

Támogatás

AZ ERDŐSÍTÉS TÁMOGATÁSA

A Vidékfejlesztési Program „Erdősítés támogatása” című (VP5-8.1.1-16 kódszámú) pályázati felhívása keretében a támogatási kérelmek végső beadási határideje **2022. december 31.** A konstrukció célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél- és vízérózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezet-barát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti bővülő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelése. A támogatási keretösszeg erdőtelepítés esetén több mint 103 milliárd forint; az ipari célú fás szárú ültetvények telepítése esetében pedig kb. 11,5 milliárd forint. Az erdőtelepítési támogatás igénybevételére a pályázó akkor jogosult, ha jogszerű földhasználóként rendelkezik a tervezett erdőrészlet elhelyezkedése szerint illetékes erdészeti hatóság által, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény alapján jóváhagyott jogerős, nevére szóló erdőtelepítési engedéllyel. Az ültetvénytelepítési támogatás igénybevétele pedig akkor lehetséges, ha a támogatást igénylő jogszerű földhasználóként rendelkezik a fás szárú ültetvényekről szóló 135/2017. (VI.9.) Korm. rendelet szerinti igazolással. A legkisebb támogatható terület 0,5 hektár. A nyertes gazdálkodók fatípusonként (például tölgy, bükk, fenyő, akác stb.) meghatározott, hektárra vetített vissza nem térítendő telepítési támogatáshoz juthatnak hozzá. A kiegészítő fejlesztések (például kerítés, padka, erdőszegély kialakítása stb.) ugyancsak támogat-

hatók. Az értékelési határnapokig benyújtásra került projektek együttesen kerülnek elbírálásra. Jelenleg **2022. október 31-ig** lehet pályázatokat benyújtani.

Interjú

FOLYAMATOS FEJLESZTÉS MINDEN IDŐBEN

Nem közhelyes szólas, hanem pontos leírás, amikor azt mondjuk, hogy a semmiből indult az Agromann Kft. Nagymányokon. Kezdetben sokan nem hittek a vállalkozás sikerében, egy pénzügyi szakember viszont meglátta benne a nagy lehetőséget. Neki lett igaza. A vállalkozás vezetőjét, Rusák Józsefet kértük tevékenységük bemutatására.

1993-ban indult a vállalkozás. Akkor, amikor a rendszerváltáskori bizonytalanságban az egyik nap még volt munkahelye az embernek, másnap már nem. Aki el akart érni valamit, kénytelen volt saját lábára állni. Készítettem egy tervet arról, hogy miként képzelem el egy mezőgazdasági vállalkozás indítását és üzemeltetését. Akkoriban senki nem rendelkezett annyi pénzzel, hogy komoly vállalkozásba kezdjen, én sem, ezért elmentem a bankba, ahol az ügyintézők először elutasítottak, de sikerült másnapra egy bankigazgatói meghallgatást kieszközölni. Bemutattam az elképzelésemet az igazgatónak, aki történetesen korábban a mezőgazdaságban dolgozott. A bank hosszas egyeztetés után meghitelezte az indulást. Növénytermesztéssel, kalászos gabona, kukorica, napraforgó előállításával foglalkozunk. Kevés földet tudtunk bérelni, mert a földtulajdonosok nem bíztak a vállalkozásunkban, inkább a régebben működő, stabilabb cégeknek adták bérbe a földjüket. Csak 100-150 hektáron tudtuk megkezdeni a munkát. A térszben lévő közvetlen munkatársaimmal megalakítottuk az Agromann Kft-t. Azóta - amennyire az erőnkől telik - folyamatosan fejlesztünk. Egyrészt évről évre növeljük a földterületet, aminek eredményeként ma már 700 hektárt bérelünk, mellette 500-600 hektár között van a szolgáltatás keretében művelt terület nagysága. Mindezt 13 munkatárssal látjuk el. Az évek során szárítót, tárolót építettünk, GPS vezérlésű traktorokat

vásároltunk, korszerű munkagépeket szereztünk be. Mondhatom, hogy mára megteremtettük a precíziós gazdálkodás feltételeit. Komoly kapcsolatot építettünk ki az Axiál Kft-vel és KITE-vel, amely kapcsolatrendszer feltétele a korszerűsítésnek és fejlesztésnek. A termést, amit a bérelt földeken, vagy szolgáltatás keretében termelünk, az Agromann Kft. adja el. Összességében sikerült egy tágabb rendszer integráns része lenni.

Hogyan tudták finanszírozni a folyamatos fejlesztést? - kérdeztük az ügyvezetőt.

Mivel a kezdetektől nyereségesen gazdálkodunk, a bankok bizalmát is elnyertük. Meghatározó pénzügyi intézetünk és számlavezetőnk a K&H Bank. Az ő segítségükkel pályáztunk. A precíziós termelés fejlesztését célzó két pályázatot már meg is nyertük, ez 90 millió forint értékben. Most építünk - szintén pályázat keretében - egy 2000 tonnás tárolót, szárítót egy 150-200 milliós pályázat részeként a K&H Bank segítségével. Ennek jövő év októberében el kell készülnie, most várjuk a végleges építési engedélyt. A bankkal és a Magyar Államkincstárral megvan a szerződés, a bankgarancia által már előfinanszíroztuk ezt a beruházást is. Természetes, hogy mindehhez igénybe vesszük az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességét.

Az időjárás és a gazdasági körülmények a legkevésbé sem kedveztek a tisztán növénytermesztő vállalkozásoknak.

Miként érinti ez a gazdálkodást?

Az aszály - bár nem olyan mértékben, mint az alföldi gazdaságokat - bennünket is érintett. Az összes növény átlaga alatta marad a szokásosnak. A felvásárlási árak a múlt évihez képest - nagyon durván számolva - duplázódtak, miközben az input árak viszont többszörösre nőttek. Például a műtrágya ára ötszörösére, a villamos energia ára szintén ennyivel emelkedett. A gázt tőzsdei áron kapjuk, ha a mostani árakat nézem, akkor azt látom, hogy a tavalyinak a tízszerese. Külön nehezíti a helyzetet, hogy a szárítóüzem gázzal működik. Ezt valamilyen formában kezelni kell. Nincs más megoldás, mint - a szerződés alapján - a költségtöbbletet áthárítani a földtulajdonosokra. Az a legnagyobb kérdés, hogy miként tudjuk mindezt úgy megoldani, hogy még eredményes legyen a termelés a kft-nek is, meg a földtulajdonosoknak is. Most ez a legnagyobb kihívás.

Mivel számolnak? Ebben a helyzetben is kell valamilyen tervvel rendelkezni.

Azzal számolunk, hogy a külföldi helyzet konszolidációja után a terményárak jövőre csökkennek. Azt várjuk, hogy a búza és a napraforgó ára lecsökken, az energiaárak azonban sajnos emelkednek. Mi annyiból szerencsések vagyunk, hogy - bár vitte a pénzt - 1993-tól folyamatosan fejlesztettünk, a korszerű gépeink megvannak, illetve rendelkezésre áll tartalékunk is. A berendezések olyan színvonalúak, hogy ezeket a felmerülő problémákat

RUSÁK JÓZSEF

**MIVEL A KEZDETEKTŐL
NYERESÉGESEN
GAZDÁLKODUNK, A BANKOK
BIZALMÁT IS ELYNYERTÜK.**

feltehetően meg tudjuk oldani, de én azzal számolok, hogy a szárítási ráfordításokat a kukoricánál emelni kell, és ezt mindenképpen meg is tesszük. Ám részben, vagy egészben kénytelenek leszünk áthárítani a földtulajdonosokra a felmerülő költségeket, ami nem lesz könnyű feladat. Van ennek másik oldala is. Azt látom, hogy a kukorica, ami eddig meghatározó növény volt, az éghajlatváltozás következtében egyre inkább elveszíti a vezető szerepét, egyéb növények kezdenek előtérbe kerülni. Hogy mikor fog ez bekövetkezni, nem tudom. Az már látszik, hogy a napraforgó és az őszi kalászosok előnyhöz jutnak a kukoricával szemben. Mi már a jövő évi vetésszerkezetről is igyekszünk ezeket a szempontokat érvényesíteni.

A vállalkozás jövőjéről szölvá Rusák József a következőket mondta:

A legnagyobb öröm az, hogy pár éve a fiam és a volt munkatársam fia átvette a céget, ezzel problémamentesen megoldódott a generációváltás. Nem új, nem ismeretlen nekik a cég irányítása, hiszen szinte „belenőttek” a vállalkozásba. Ezzel lehetőség nyílt arra, hogy hosszú távon gondolkodjunk, terv szerint, zökkenőmentesen fejlesszük a vállalkozást. Én rövidesen nyugdíjba megyek, és már a jövő generáció építi tovább a céget. Óriási erő van abban, hogy nem fecséröljük el az erőinket a generációkénti újrakezdéssel, hanem egymásra épülnek az egymást követő nemzedékek eredményei. Továbbra is klasszikus növénytermesztést folytatunk. Úgy látjuk, hogy a megművelt területet, ha nem nagy mértékben is, de növelni tudjuk. Rendkívül modern eszközök beszerzésével folyamatosan emeljük a géppark technológiai színvonalát. Jövőre felépül a kétezer tonnás siló, a precíziós termelés teljeskörűvé tételében fontos lépés lesz a talaj tápanyagtartalmának feltárása és ennek alapján a térkép alapú tápanyagszolgáltatás bevezetése. Tervebe van véve a változó tőszámú vetés is. A fiam már egy újabb területen továbblépett: a K&H Bank segítségével egy ötektáros intenzív kajsziparack ültetvényt

telepített, a mai legkorszerűbb termesztési technológiával, ami magába foglalja a csepegtető öntözést éppúgy, mint a korszerű fagyvédelmet. Legutóbb a jégvédelmi háló beszerzésére is megnyertük a pályázatot, várhatóan ősszel már fel tudjuk szerelni. Pályázat révén korszerű hűtőház létesült a telepen, ezzel sikerült a teljes termelési vertikumot kiépíteni. A következő években egy újabb négyektáros gyümölcsös telepítése is tervbe van véve. Mivel a folyamatos fejlesztés tőkeigényes, mindig támaszkodtunk a K&H Bank hiteleire és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességére. Eddig mindezt úgy tettük, hogy folyószámla hitelünk nem volt. A banki hitelek kivétel nélkül a fejlesztést szolgálták és szolgálják, a jövőt finanszírozzák.

AZ ÚJ GENERÁCIÓ: HIRSCHMANN ÁDÁM ÉS RUSÁK MÁRK

NEM ÚJ, NEM ISMERETLEN NEKIK A CÉG IRÁNYÍTÁSA, HISZEN SZINTE „BELENÖTTEK” A VÁLLALKOZÁSBA.

Támogatás

TAKARMÁNSZÁLLÍTÁSI
TÁMOGATÁS

Az Agrárminisztérium az Aszály Veszélyhelyzeti Operatív Törzs döntése alapján 3 milliárd forint értékű támogatást nyújt a történelmi léptékű aszály miatt ellátási gondokkal küzdő állattartók tömegtakarmány szállítási költségeinek részbeni finanszírozására. A támogatási konstrukció kedvezményezettjei azok a juh, kecske- és szarvasmarha-tartók, akik a 2022. évben termeléshez kötött támoga-

tás iránti igényt nyújtottak be, illetve 2021. évi kecske csekély összegű támogatásban részesültek, az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszerbe (ENAR) 2022. augusztus 1-jéig bejelentett állategyedek után.

A támogatás a takarmány szállításához szükséges kilométer alapján kerül elsámlásra. Ennek igazolására az állattartóknak olyan 2022. június 1. és szeptember 23. között kiállított fuvardokumentumokat (szállítólevél, fuvarlevél, menetlevél) vagy azok másolati példányát kell benyújtaniuk a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara illetékes falugazdászaihoz 2022. szeptember 26-áig, amelyek tartalmazzák az alábbi adatokat. Az adott bizonylat azonosítószáma (pl. sorsszám, bizonylatszám stb.), a szállítólevél bizonylatot kiállító adatai, illetve a kiállítás dátuma, a számla száma (ha a szállítólevél számla alapján készült), a szállított termék neve (széna, szalma, szenázs, szilázs, illetve ezek alapanyagai) és ezek mennyisége, az állattartó neve és szállítási címe, a kiállító és átvéő aláírása, a termék szállítási távolsága.

A támogatás tervezett mértéke 300 Ft/kilométer, egy állattartó legfeljebb 3000 kilométernyi szállításra nyújthat be támogatási igényt. A támogatási kérelmeket **2022. október elején** lehet benyújtani elektronikus úton a Magyar Államkincstár (MÁK) részére. A MÁK, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által igazolt takarmányszállítási kilométerek alapján, legkésőbb 2022. decemberéig dönt a hozzá beérkezett támogatási igényekről, és egyúttal intézkedik a jogos támogatási kérelmek kifizetéséről.

MÓDOSULT A VÍZGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSI PÁLYÁZAT

A közelmúltban változás következett be a Vidékfejlesztési Program „A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése” című (VP2-4.1.4-16 kódszámú) pályázati kiírásban, amely a támogatási ponthatárokat érinti. Eszerint nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a bírálókat során kapott teljes pontszám nem éri el a minimális 30 pontot, ezen belül az üzleti tervre adható 55 pontból a 20 pontot. A támogathatósági ponthatár módosulása a már beadott pályázatok esetében is figyelembevételre kerül. A

szóban forgó vidékfejlesztési konstrukció keretében a mezőgazdasági termelők egyéni, illetve kollektív beruházása esetén egyaránt maximum hárommilliárd forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető. A kiírás a vízvisszatartást, a vízkészlet-gazdálkodást, az öntözési technológiák elterjesztését, a felszíni és felszín alatti víztestek kezelését szolgáló fejlesztések támogatását vette célba. A támogatási keretösszeg 99,57 milliárd forint. A kérelmek benyújtására még két szakaszban van lehetőség: **2022. októ-**

ber 4-ig, illetve december 30-ig. Az összes elsámlolható költséghez viszonyított maximális támogatási hányad a közép-magyarországi régióban 40, más régiókban 50 százalék lehet. A fiatal mezőgazdasági termelők 10, a konzorciumban végrehajtott projektek 20 százalékponttal megemelt támogatási hányadra jogosultak. Amennyiben egy konzorcium minden tagja fiatal mezőgazdasági termelő, akkor 10+20 százalékponttal magasabb támogatási intenzitásra jogosult az adott fejlesztési projekt.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingósággal vagy ingatlanl rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Támogatás

A MEZŐGAZDASÁGI KISÜZEMEK FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A hazai agrárszektor próbára tevő ez évi kihívások (például az aszály, az orosz-ukrán háború következményei, a ráfordítások emelkedése stb.) ellensúlyozására a mezőgazdasági kistermelők számára, tevékenységük támogatása és bővítése érdekében rövidesen újra elérhető lesz a Vidékfejlesztési Program „Mezőgazdasági kisüzemek támogatása” című (VP2-6.3.1-20 kódszámú) pályázati felhívása. A kiírás az adottságaik és terveik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők (vidéki térségekben tevékenykedő őstermelők, mikrovállalkozásnak és mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozók vagy szociális szövetkezetek) jövedelemszerzését és gazdasági több lábon állását kívánja elősegíteni. A rendelkezésre álló támogatási keret 32,5 milliárd forint. A támogatásért folyamodónak az üzleti

tervében vállalnia kell, hogy legkésőbb a Támogatói Okirat hatályba lépésétől számított negyedik év végére a mezőgazdasági termelő tevékenységből származó üzemmérete meghaladja a 6000 euró STÉ üzemnagyságot, vagy a mezőgazdasági termelésből és feldolgozási tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele meghaladja a 6000 eurót. Az elnyerhető (öt évre szóló és két részletben folyósított) vissza nem térítendő átalánytámogatás 15.000 eurónak megfelelő forintösszeg. A nyertes pályázónak az elnyert támogatási összeget gazdasága fejlesztésére kell fordítania: a vállalt üzemméret növekedést maradéktalanul teljesítenie kell. A támogatási kérelmek benyújtására **2022. november 17. és 30. között** lesz lehetőség.

Támogatás

VÁLTOZÁS A MINŐSÉGRENDSZERHEZ TÖRTÉNŐ CSATLAKOZÁST SEGÍTŐ PÁLYÁZATBAN

Módosult a Vidékfejlesztési Program „Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása” című (VP3-3.1.1-19 kódszámú) pályázati felhívása. A pályázatok végső benyújtási határideje **2022. december 31-éről 2022. szeptember 30-ára** változott. A minőségrendszerek keretében előállított termékek magasabb minőséget képviselnek, mint a jogszabályok által támasztott minimum követelményeknek megfelelő más, hasonló termékek. A kiírás célja, hogy erősítse a termelők biztosabb integrációját az élelmiszerláncba, valamint az, hogy az Európai Unió és Magyarország által elismert minőségrendszerek és

az azok keretében előállított termékek ismertek és elismertek legyenek a piacok és a vásárlók körében. A felhívás további célja a mezőgazdasági termelők által előállított magasabb hozzáadott értékű és minőségű mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszerekben való részvételének ösztönzése. A rendelkezésre álló támogatási keretösszeg 2,52 milliárd forint. Az évenkénti vissza nem térítendő támogatás termelőnként és termelői csoportonként 1000 eurónak megfelelő forintösszeg, amely egyösszegű átalány formájában kerül kifizetésre. A kérelem benyújtásának időpontjától függetlenül a támogatás öt éven keresztül vehető igénybe.

A VÍZMEGTARTÓ GAZDÁLKODÁS TÁMOGATÁSA

Az idei, súlyos aszálykárokat okozó év is felhívta a figyelmet arra, hogy a mind gyakoribb hosszú, száraz időszakok miatt a gazdálkodók számára létfontosságúvá vált a vízvisszatartást, a vízmegtartást, a talajnedvesség megőrzését, illetve a talaj termőképességének megtartását segítő eljárások kiterjedt alkalmazása.

E célokat az eddig működő agrártámogatási rendszer számos eleme is ösztönözte, de a 2023-tól induló új támogatási időszakban az Agrárminisztérium több és hatékonyabb ösztönző eszközt kíván alkalmazni a vízmegtartó gazdálkodási megoldások előmozdítására. Az Európai Bizottság részére 2021 végén benyújtott magyar Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv várható zöld intézkedései egymásra épülnek, és azok a vízmegtartásra irányuló támogatási elemeket is tartalmazzák.

A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítását elsősorban a földhasználat váltás, a felszínborítás mozaikossá tétele (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásának ösztönzésével lehet elérni. E feladatok mindenkiére kötelező eszközei az alaptámogatáshoz kapcsolódva kerülnek előírásra. A támogatási rendszer ugyanakkor önkéntes alkalmazásukat is ösztönözi majd az agrár-ökológiai programban (AÖP), az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) és az ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) jogcím esetében. A vízmegtartást segítő támogatások az alábbi elemekből épülnek majd fel.

- 1) Az alaptámogatáshoz kapcsolódó Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírások közül a minimális talajborításra vonatkozó követelmények, a védett tájképi elemek, a gyepek megőrzése, a vízvédelmi sávok, a kis kiterjedésű tavak, a fa- és bokorcsoportok, a fás-cserjés sávok ökológiai jelentőségű területként való kijelölése, illetve az ökológiai jelentőségű másodvetések létrehozása szolgálják a vízmegtartást. A gazdálkodókat külön támogatás segíti, hogy a földhasználat megváltoztatásával javítsák termőföldjeik vízháztartását, vizes

előhelyeket és területi vízvisszatartást szolgáló kisléptékű vízi létesítményeket alakítsanak ki.

- 2) Az újonnan induló, önkéntes agro-ökológiai program (AÖP) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók és mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, valamint a mikroöntözést ösztönző előírások járulnak majd hozzá a vízmegtartáshoz.
- 3) A 2022-ben indult, hároméves agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) számos általános előírása közvetve is hozzájárul a vízmegtartáshoz, de kifejezetten az aszály-, erózió- és belvizek érzékeny területekre kidolgozott tematikus előírásokat is elvállalhattak a támogatásban részesülők.
- 4) Az ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) esetében a gazdálkodók által elvállalt, a talaj termőképességének és biológiai aktivitásának növelésére irányuló vetésforgó és tápanyag-utánpótlási előírások is hozzájárulnak a talaj biológiai állapotának védelméhez és javításához, vízmegtartásának fokozásához és a vízminőség védelméhez.
- 5) Azokon a mezőgazdasági területeken, ahol rendelkezésre áll engedélyezett öntözővíz, vidékfejlesztési beruházási és öntözési együttműködési támogatások segítik a vízfelhasználás hatékonyságát javító fejlesztéseket, a vízvisszatartási létesítmények kialakítását, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodást.

AZ ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGVÁLLALÁS FELÉRTÉKELŐDŐ SZEREPE

A jelenlegi aszálykárral, az emelkedő inputárakkal, az ellátási láncok akadódásával, illetve a háborús helyzettel nehezített körülményekben a likviditási problémák kezelésében még fontosabbá vált a bankszektor és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) szerepe. Az ágazat fenntartható, versenyképes fejlődése megköveteli a beruházások magas szintjének megőrzését. Alapvető, hogy a szektorban megindult fejlesztések az előttünk álló időszakban is változatlan ütemben folytatódjanak. Az agrárvállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférést jelentősen segíti az alapítványi készfizető kezesség, hiszen mérsékli a hitelezés kockázatát, a gazdálkodók banki tárgyalási pozícióját pedig javítja.

Hogyan segít az AVHGA kezesség?

Az AVHGA kezesség a banki kockázatkezelés fontos eszköze, mivel biztos megtérülést kínál a banknak és növeli annak kockázatvállalási hajlandóságát. A kezesség bevonása nagymértékben javítja a gazdálkodók hitelhez jutási esélyét, a hitelkondíciók tárgyalása során kedvezőbb hitelfeltételek érhetők el (például alacsonyabb kamat, hosszabb futamidő, más fedezetek kiváltása). Ingatlan fedezetek és egyéb biztosítékok helyett, vagy azok mellett is bevonható a kezesség. Az alapítványi kezesség támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek lehetővé

teszik a kedvezményes díjú kezességnyújtást. Ilyenkor az Agrárminisztérium a vállalkozó által fizetendő díj mintegy kétharmadát magára vállalja.

Milyen finanszírozási igényeknél vehető igénybe a kezesség?

Likviditást biztosító folyószámla vagy rulírozó, forgóeszköz finanszírozó és beruházási hitelekhez. Lízing- és faktoring ügyletekhez. A Vidékfejlesztési Program nyertes beruházási pályázatainál az önerőt biztosító hitelekhez, a támogatás-előfinanszírozó hitelekhez és a támogatási előleg lehívását biztosító bankgarancia ügyletekhez.

Az AVHGA kezesség bevonásának folyamata

A gazdálkodó felkeresi a bankot finanszírozás igényével, ahol megállapítják, hogy kaphat-e hitelt. Ha a vállalkozás szűkösen rendelkezik felajánlható fedezetekkel, vagy inkább nem terhelne zálogjoggal a vagyonát, a kérelem során előre jelezheti, hogy szeretné igényelni az alapítvány készfizető kezességét. A bank meghozza döntését a fedezeti elvárásairól. A kezességvállalással kapcsolatban kizárólag a bankban történik ügyintézés, ott kell kitölteni az AVHGA kezesség igénylési dokumentumokat. A bank továbbítja a kezességi kérelmet az AVHGA-nak, az igény elbírálása átlagosan egy munkanapot vesz igénybe. Az alapítvány lekérdezi a Magyar Államkincstártól a vállalkozás szabad de minimis vagy átmeneti támogatási jogcímre vonatkozó kereteit, beruházási projekt esetén ellenőrzi az ügylet támogatásintenzitását. Ha az ügylet támogatható, megállapításra kerül a kezességi támogatási kategória, amely a díj mértékét is kijelöli. Az AVHGA kibocsátja a bank számára a kezességi levelet és díjszámlát, a vállalkozás számára megküldi az ügylet kapcsolódó támogatástartalom igazolást. A bank ezután folyósítja a hitelt. A kezességi díjat közvetlenül a banknak fizeti meg a vállalkozás.